Lieta Nr.C17061314

C-0613-14/02

**SPRIEDUMS**

Latvijas Republikas vārdā

**Jūrmalā 2014.gada 14.martā**

Jūrmalas pilsētas tiesas tiesnese I.Freimane,

rakstveida procesā izskatījusi civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, noskaidroja

**Aprakstošā daļa**

2013.gada 27.decembrī /pers. A/ cēla tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājas apgādībā atrodas nepilngadīgie bērni /pers. C/, dzimusi 2005.gada 9.maijā, un /pers. D/, dzimusi 2007.gada 7.septembrī. Abi bērni dzimuši nereģistrētā laulībā, un puses dzīvo atsevišķi. Atbildētājs bērnu uzturam naudas līdzekļus nedod, bērnus neaudzina. Prasītāja ir invalīde, un viņas vienīgie ienākumi mēnesī ir nodrošinājuma pabalsts invalīdam 75 latu apmērā un ģimenes valsts pabalsts 16 latu apmērā.

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus 60 latu apmērā ik mēnesi katram bērnam, sākot no prasības celšanas dienas. Vienlaicīgi lūdz noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{21}$ pantu atbildētājam 2014.gada 6.janvārī nosūtīts prasības pieteikuma noraksts rakstveida paskaidrojumu sniegšanai, kam pievienots izraksts no Civilprocesa likuma 74.panta par pušu civilprocesuālajām tiesībām.

2014.gada 27.janvārī tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi par celto prasību, bet 2014.gada 5.februārī – papildinājumi pie rakstveida paskaidrojumiem, kuros atbildētājs norāda, ka prasību atzīst daļēji un piekrīt maksāt bērnu uzturam līdzekļus valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā. Neatbilst patiesībai prasītājas norādītais, ka par bērniem nerūpējas, jo veica maksājumus par meitas /pers. C/ ēdināšanu bērnudārzā, apmeklēja gandrīz visus bērnudārza pasākumus, kā arī laikā, kad dzīvoja Jūrmalā, meita dažreiz dzīvoja pie tēva. Puses bija vienojušās, ka bērnudārza izdevumus vecākajai meitai segs tēvs, bet jaunākajai – māte. Finanšu līdzekļi ir ierobežoti, apgādībā ir vēl viens nepilngadīgs bērns /pers. F/, dzimis 2013.gada 6.maijā, līdz ar to nevar maksāt uzturlīdzekļus prasītājas norādītajā apmērā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.$^{25}$ panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot informatīvu vēstuli 2014.gada 6.martā ierakstītā pasta sūtījumā uz prasītājas deklarēto un atbildētāja faktisko dzīvesvietu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.$^{1}$ panta 3.punktu, uzskatāms, ka pusēm tiesas dokumenti izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas.

**Motīvu daļa**

Pārbaudījusi civillietas materiālus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma daļēji šādu apsvērumu dēļ.

No lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecību Nr./numurs/ un Nr./numurs/ kopijām izriet, ka par 2005.gada 9.maijā dzimušās /pers. C/, personas kods /personas kods/, un 2007.gada 7.septembrī dzimušās /pers. D/, personas kods /personas kods/, vecākiem ierakstītas abas puses, kas pierāda faktu, ka atbildētājs ir bērnu tēvs (lietas 7.-8.lapa).

Kā redzams no lietā iesniegtās Latvijas Republikas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2013.gada 28.novembra izziņas Nr.1392, nepilngadīgo bērnu dzīvesvieta deklarēta pie mātes (lietas 9.-10.lapa). Arī atbildētājs nav apstrīdējis, ka meitas dzīvo ar māti un atrodas viņas ikdienas aizgādībā.

Civillikuma 178.panta otrā daļa noteic, ka bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta ceturto daļu, bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Atbilstoši Civillikuma 179.panta pirmajai daļai, vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Savukārt minētā panta otrajā daļā noteikts, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta otro daļu, uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnu, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu, bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Prasītāja lūdz tiesu katra bērna uzturam piedzīt no atbildētāja līdzekļus 60 latu apmērā ik mēnesi.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka katras puses pienākumu pierādīt tos faktus, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

Civilprocesa likuma 10.pants noteic, ka puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā un sacīkste notiek, pusēm dodot paskaidrojumus, iesniedzot pierādījumus (..) un veicot citas procesuālās darbības šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Sava mantiskā stāvokļa raksturojumam prasītāja iesniegusi tiesā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Tukuma reģionālās nodaļas 2011.gada 24.oktobra lēmumu, ar kuru /pers. A/ nolemts piešķirt un izmaksāt valsts sociālo nodrošinājuma pabalstu invalīdam 75 latu apmērā mēnesī, sākot no 2011.gada 5.oktobra līdz turpmākam (lietas 11.lapa).

Pieradījumus par atbildētāja mantisko stāvokli prasītāja tiesā nav iesniegusi, izprasīt tos no attiecīgajām iestādēm nav lūgusi. Tāpat prasītāja nav iesniegusi arī meitas /pers. D/ uzturam mēnesī nepieciešamo līdzekļu aprēķinu.

Savukārt atbildētājs sava mantiskā stāvokļa raksturojumam iesniedzis tiesā sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ 2013.gada 14.oktobra izziņu, no kuras redzams, ka 2013.gada septembrī un oktobrī viņam izmaksāta darba alga 178 latu apmērā pēc nodokļu nomaksas par katru mēnesi (lietas 20.lapa), 2013.gada 5.novembra darba līgumu par darba tiesisko attiecību nodibināšanu ar ražošanas komercfirmu sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums B/, saskaņā ar kuru atbildētājam noteikta darba alga 200 latu apmērā pirms nodokļu nomaksas (lietas 21.lapa), kā arī lēmumu par bezdarbnieka statusu, no kura redzams, ka atbildētājam 2014.gada 20.janvārī piešķirts bezdarbnieka statuss (lietas 19.lapa).

Turklāt atbildētājs iesniedzis tiesā arī akciju sabiedrības „SEB banka" konta apskatu un maksājuma uzdevumus, no kuriem redzams, ka laikā no 2009.gada oktobra līdz 2012.gada aprīlim viņš periodiski veicis maksājumus par bērnu ēdināšanu pirmsskolas izglītības iestādē „/Nosaukums/", konta apskatu, kas apliecina, ka 2013.gada 9.janvārī un 29.janvārī, kā arī 2013.gada 15.martā viņš veicis naudas pārskaitījumus bērnu uzturam /pers. L/, kura, kā norādīts rakstveida paskaidrojumos, ir prasītājas māte, pie kuras dzīvo gan prasītāja, gan abi bērni, kā arī iesniedzis kvītis, kas apliecina, ka atbildētājs ir apmaksājis vairākas bērna logopēda nodarbības (lietas 30.lapa).

Tādējādi tiesa atzīst, ka /pers. B/ iebildumi attiecībā uz prasības pieteikumā norādīto, ka atbildētājs nerūpējas par meitām, ir pamatoti, jo ar minētajiem pierādījumiem apstiprinās, ka bērnu tēvs periodiski ir piedalījies bērnu uzturēšanā.

Tomēr, ievērojot apstākli, ka bērni dzīvo kopā ar māti, tiesa atzīst, ka viņiem nepieciešams saņemt no tēva regulāru finansiālu atbalstu ikdienas uzturam.

No Civillikuma 179.panta satura izriet, ka tajā noteiktais vecāku pienākums bērnu apgādāt ir absolūts, beznosacījuma vecāku pienākums. Bērna atstāšana bez minimālajiem iztikas līdzekļiem uzskatāma par amorālu un pretlikumīgu (Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektā daļa).

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu, minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam ir nodrošināt pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošinātkatram savam bērnam. Atbilstoši minētajiem noteikumiem, bērnam līdz 7 gadu vecumaminimālie uzturlīdzekļi nodrošināmi 25 procentu apmērā (2.1.punkts), bet bērnam no 7 gaduvecuma – 30 procentu apmērā (2.2.punkts) no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darbaalgas.

Ņemot vērā, ka prasītāja nav iesniegusi tiesā pierādījumus, kas apstiprina prasības pieteikumā norādīto meitas /pers. D/ uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu apmēru, izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus par atbildētāja mantisko stāvokli, kā arī ņemot vērā to, ka atbildētāja apgādībā atrodas vēl viens nepilngadīgs bērns, ko apstiprina lietā iesniegtā dzimšanas apliecības kopija (lietas 29.lapa), tiesa secina, ka, pamatojoties uz Civillikuma 179.panta piekto daļu, no atbildētāja katra bērna uzturam piedzenami uzturlīdzekļi, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram.

Latvijas Republikas Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumu Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktā noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2011.gada 1.janvāra ir 200 latu.

Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktā noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2014.gada 1.janvāra ir 320 *euro*.

Tulkojot sistēmiski Civillikuma ģimenes tiesību normas saistībā ar Civilprocesa likuma 1.pantu, tiesa atzīst, ka ir pamats uzturlīdzekļus tiesas ceļā piedzīt no attiecīgās prasības celšanas dienas, jo tieši ar prasības celšanas brīdi persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka atbildētājam meitas /pers. C/ uzturam jāmaksā 60 lati mēnesī par laiku no 2013.gada 27.decembra līdz 2013.gada 31.decembrim, bet no 2014.gada 1.janvāra līdz brīdim, kad bērns sasniedz pilngadību – 96 *euro* mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Savukārt meitas /pers. D/ uzturam atbildētājam jāmaksā 50 lati mēnesī par laiku no 2013.gada 27.decembra līdz 2013.gada 31.decembrim, bet no 2014.gada 1.janvāra – 80 *euro* mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, savukārt prasība daļā par uzturlīdzekļu piedziņu 10 latu apmērā /pers. D/ uzturam ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja no likumā noteikto tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos ir atbrīvota, līdz ar ko tiesas izdevumi, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, piedzenami no atbildētāja.

Civilprocesa likuma 33.pantā noteikts, ka tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu un 34.panta pirmās daļas 1.punkta (a) apakšpunktu, izskatāmajā lietā maksājama valsts nodeva 316,80 *euro* apmērā.

Ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi izskatāmajā lietā ir 6,92 *euro* (lietas 2.lapa).

Atbilstoši Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumam par Latvijas uzņemšanu eirozonā ar 2014.gada 1.janvāri un *Euro* ieviešanas kārtības likuma 6.panta otrās daļas un 7.panta pirmās daļas noteikumiem no atbildētāja piedzenamās summas konvertējamas *euro*.

*Euro* ieviešanas kārtības likuma 4. pantā noteikts, ka sākot ar *euro* ieviešanas dienu, latos izteiktu iesākto, bet nepabeigto (neizpildīto) tiesisko instrumentu kopsummu konvertē *euro*, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu un šā likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus.

Atbilstoši minētajam Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumam par Latvijas uzņemšanu eirozonā neatsaucami fiksētais pārejas kurss no lata uz *euro* ir 1 EUR = 0,702804 Ls.

Pamatojoties uz minēto, sprieduma rezolutīvajā daļā no atbildētāja piedzenamās naudas summas, kas sprieduma motīvu daļā atspoguļotas latos, norādāmas *euro*.

Ievērojot prasītājas lūgumu un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, spriedums daļā par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam ir nosakāms 10 dienu termiņš labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5.panta pirmo daļu, 8.panta pirmo daļu, 92.-97.pantu, 189.-193.pantu, 250.[25] pantuun 250.[27] pantu, tiesa

**nosprieda**

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā līdzekļus 2005.gada 9.maijā dzimušās /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam par laiku no 2013.gada 27.decembra līdz 2013.gada 31.decembrim EUR 85,37 (astoņdesmit pieci *euro*, 37 *euro* centi) (Ls 60) mēnesī, sākot no 2014.gada 1.janvāra līdz bērna pilngadībai – EUR 96 (deviņdesmit seši *euro*, 00 *euro* centi) mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā līdzekļus 2007.gada 7.septembrī dzimušās /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam par laiku no 2013.gada 27.decembra līdz 2013.gada 31.decembrim EUR 71,14 (septiņdesmit viens *euro*, 14 *euro* centi) (Ls 50) mēnesī, sākot no 2014.gada 1.janvāra līdz bērna pilngadībai – EUR 80 (astoņdesmit *euro*, 00 *euro* centi) mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Noraidīt prasību daļā par līdzekļu piedziņu /pers. D/ uzturam EUR 14,23 (Ls 10) apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu EUR 316,80 (trīs simti sešpadsmit *euro*, 80 *euro* centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 6,92 (seši *euro*, 92 *euro* centi).

Valsts nodeva iemaksājama – Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas numurs 90000050138, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta numurs LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī jānorāda civillietu identificējoša informācija.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami – Saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas numurs LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta numurs LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499 un civillietu identificējoša informācija.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Jūrmalas pilsētas tiesas kancelejā, lai netiktu uzsākta tiesas nolēmuma piespiedu izpilde.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Jūrmalas pilsētas tiesā.

Tiesnese I.Freimane